

Komandi partur
Komandi vikuskifti kemur seinni partur av frásøgnini um skaðadagin í Hesti í 1919.

útbúgving til tess. Vildi illa til kundi sjálvsagt veruliga blivið brúk fyri hesum sjúkrahúsi. Vágar var jú høvuðsstøðin hjá bretum, og her vóru kanska upp til 6-7.000 hermenn í senn. Oyggjin kundi verið eitt áløpsmál hjá týskarum, men tað hendi tó ikki.

Tað var sín sak at finna innivist til allar hesar hermenninar, sum komu í Vágar. Men her mátti hvørt skot fyllast. Skúlar vóru tiknir og tað sama við øðrum bygningum. Nógvir komu eisini at búgva privat hjá fólki.

Tíbetur gjørdist ongantið rættuliga brúk fyri sjúkrahúsinum til annað enn til hendiliga óhapp, og tá ið onkur umfarssjúka gekk, so tað hevur verið eitt rættuliga gott lív at arbeiða á hesum sjúkrahúsi. Stan tekur til, at so heppin kundi lagnan vera. Teir kundu eins væl verðið sendir til okkurt annað hermót, har tað ikki spældi so friðarliga av, til dømis til hermót í frumskógini í Asia.

Ambulansa var brúðarbilur

Men hepni hjá Stan gjørdist eisini tað, at í Sandavági hitti hann Kristionnu, dóttir Onnu og Óla Jákup Petersen á Steig. Hetta var eitt stórt hús, har tað høvdu verið seks brøður og sjei systrar. Við so nógvum gentum kundi neyvnan sleppast undan, at onkur av teimum fall fyri einum av bretunum. Men Stan sigur, at hann varð væl móttikin í húsinum. Tað vóru tó ikki allir dreingirnir í Vágum, sum vóru so glaðir fyri, at bretar fóru avstað við so nógvum av gentunum í oynni.

Ein beiggi var tann seinni vælkendi skiparin og vinnulívsmáðurin Petur á Steig, sum hevði verið skipari á skonnartini "Sólaris", sum varð minusprongd undir Íslandi stutt frammanundan, í august 1941. Fimm menn doyðu, ein av teimum var beiggi Petur á Steig. John. Petur og tveir aðrir høvdu ríkið á einum flaka í 78 tímar, áðrenn teir vóru bjargaðir, so Petur var beint tá við at koma fyri seg aftur. Hann var tá eitt slag av politimanni í Sandavági.

Sjúkrahúsið varð niðurlagt í 1944. Tá ið bretar fyrireikaðu D-dagin, innrásina í Frankaríki, varð brúk fyri øllum kreftum til hesa uppgávu, og manningin á sjúkrahúsinum í Sandavági varð send aftur til Bretlands.

Men tá vóru Stan og Kristianna gift. Tískil slapp hann at verða verandi í Føroyum, men varð bert fáa vikur eftir brúðleypid fluttur til Havnar, har hann arbeiddi á bretska sjúkrahúsinum í Havn.

Tey bæði blivu gift 4. mars 1944 í prestatagardinum í Miðvági. Hendan dagin var so nógvur kavi, at tað var ómøguligt hjá bilunum

Stan 90 ára gamal í golfklubba.

98 ára gamal við synum og abbasynum

at koyra. Tí máttu tey nýta sjúkrahúsin hjá hospitalinum sum brúðarbil. Brúðleyp var seinni hildið í Sandavági inni hjá Petur á Steig.

Flogvøllurin skuldi verja Bretland

Flogvøllurin, sum var beinleiðis orsök til, at Stan kom til Føroya, varð bygdur, men hann kom ikki at hava tann stóra hernaðarlaga týðningin, tí týskarar vóru við at verða niðurbardir, tá ið vøllurin var liðugur.

Stan ivast ikki í endamálinum við flogvøllinum. Flogvøllurin var ein týðningarmikil partur av verjustrategiini hjá bretum. Churchill hevði boðað frá, at berjast skuldi móti týskarum til seinasta mann. Um tað hendi, at Týskland gjørdi innrás í Bretlandi, skuldi millum annað flogvøllurin í Føroyum nýtast til at berjast móti týskarum í Bretlandi. Til alla lukku kom tað ikki so langt. Men vøllurin kom so sanniliga at gera sína nyttu seinni í tíðini!

Heim til London

Stan var til krígsslok í Havn, og tá fluttu tey heim til London. Viðurskiptini við fólkið í Vágum var gott. Áðrenn tey fluttu, bjóðaðu

Hann er verkfrøðingur og býr í Newcastle, har hann hevur egið virkið, ið framleiðir plastlutir til bilar. John eigur tvey børn. Næstelsti sonurin, Charles, er føddur í 1949, kona hansara er Josie. Charles er búsitandi beintuttanfyri Birmingham, og hevur eisini egið virkið, sum veitir ráðgeving og líknandi innan starvsfólkamenning. Hann eigur trý børn. Yngsti sonurin, Graham, er føddur í 1953, og konan er Catherine, tey eiga eisini trý børn. Graham er kemiverkfrøðingur og býr í Oxford. Hann hevur áður starvast í Suður-Afrika í nøkur ár.

oysku konunum at koma til Føroyar at ferðast beint eftir kríggið. Leiðin var at fara til Aberdeen ella Grimsby og sleppa heim við einum fiskiskipi, sum landaði fisk har. Hetta hevur ikki altíð verið stuttligt, og tað serliga, tí konurnar ofta høvdu smá børn við sær.

Hetta er sera nógv broytt. Stan og Kristianna vóru javnan í Føroyum, og hetta hevur verið lættari hvørja ferð. Synirnir vóru við, tá ið teir vóru smádreingir.

Eiga 35 systkinabørn í Føroyum

Tað er ein sera stórur munur hjá synunum hjá Stan, tá hugsað verður um teirra ætt í Føroyar og Bretland. Stan átti bara tveir beiggjar. Annar doyði ungur. Hin fekk fyra børn. Tískil eiga teir fyra systkinabørnum í Bretlandi.

Kristianna átti tólv systkin. hennara synir eiga 35 systkinabørn í Føroyum, Danmark og Noregi, og afturat tí eitt ótal av skyldfólki í næstu ættarliðunum. Tá ið Stan var í Føroyum í 2007, var skipað fyri eini samkomu við teirra ætt, og her vóru fleiri enn 200 til staðar úr fimm ættarliðum.

Kristianna doyði, tá ið hon var 84 ára gomul. Stan varð búgvandi heima til 2014. Hann býr nú á einum ellisheimi. Hann er hampiliga væl fyri, tá ið hugsað verður um aldurin. Høvdinum feilar einki og hann luttekur í sosialu samveruni við fólkið, sum hann býr saman við.

Tillukku

Hiðani skal vera ynskt honum hjartaliga tillukku við teimum 100 árunum, eins og ein heilsan verður send ættini hjá Stan og Kristionnu. Hetta ættarliðið av bretska hermonnum og teirra føroysku konum er skjótt ein farin tíð. Tí er tað umráðandi at fáa varðveitt so nógv sum gjørligt av hesi søgu. Henda grein kann vera eitt íkast til hesa søgu.

Veteranfelag fyri bretska hermenn í Føroyum

Heimvendu hermenninir skipaðu ein felagsskap eftir kríggið, har endamálið var, at teir skuldu hittast. Tað gjørdi teir eisini í mong ár. Hesin felagsskapur kundi bert minka í tali, og tí er hann eisini givin at virka.

Eisini føroysku konurnar, sum giftust bretska hermonnum, savnaðust javnan tey fyrstu árin, men eisini hetta datt niðurfyri eftir nøkur ár.

Tað var ikki so lætt hjá før-

bretarnir fólkið í Sandavági til ein døgurða í sjúkrahúsinum.

Tað var sjálvsagt ein stór broyting hjá Kristionnu at koma til London. Tey fóru við skipi til Aberdeen og so við toki til London. Her kundi hon síggja eitt heilt annað landslag enn í Føroyum. Men Krisianna fall væl til. Hon dugdu nakað væl av enskum frammanundan. Hon kom at tosa tað so perfekt, at fólk har á leiðini hildu hana vera skotska, um tey ikki vistu betur.

Stjóri á mjólkavirkji

Í London fór Stan at arbeiða á einum øðrum øki. Hann fór fyrst á landbúnaðarskúla og fekk eina tvey ára umskúling til at gerast meiaríteknikari. Hann gjørdist seinni stjóri á einum stórum samtaki av mjólkavirkjum – London Cooperative Dairy - nakað líkandi sum MBM í Føroyum. At hetta var ein stór fyrirteka sæst av, at umsetningurin var yvir 50 mill pund, ella meira enn ein hálv milliard krónur, og hetta er longu nógv ár síðan. Á virkinum starvaðust tilsamans umleið 3.000 fólk.

Tey bæði fingi tríggar synir. Tann elsti sonurin, John, er føddur í 1947, kona hansara eitur Zena.

Sjálvt um Stan nærkast teimum 100 árunum er hann farin í holt við eina "smartphone" saman við langabbabørnum